

Priporočena starost: 10 let ali več

Svet kot jabolko

Cilj: Sledeča vaja primerja svet z jabolkom. Učencem pomaga razumeti, od kako majhnega delčka zemlje smo odvisni in kako pomembno je, da ohranimo tisto neokrnjeno okolje, ki je še ostalo.

Materiali: jabolko in oster nož

Postopek:

Korak 1

Komurkoli je težko razumeti, od kako majhnega delčka zemlje smo ljudje odvisni za preživetje. Vendar pa lahko skozi razumevanje tega koncepta spoznamo, kako pomembno je ohraniti to, kar še imamo. Ko bodo učenci razumeli, kako malo Zemljine površine mora prehraniti vse nas, jim bo postalo jasno, da ima vsako trajnostno dejanje, ne glede na to, kako majhno je, pomemben vpliv na naše okolje in koristi prihodnjim generacijam.

Ta preprosta in zelo ilustrativna aktivnost nam pomaga spodbuditi zanimanje za okolje, ki ga ljudje lahko naseljujemo, spodbuja pa tudi razmišljanje o zmogljivostih tega prostora in njegovi trajnostni uporabi. Prikaz primerjave Zemlje z jabolkom služi kot uvod v diskusijo o pomenu izrazov, kot so trajnost, razvoj, prebivalstvo, okolje, o tem, kaj imajo skupnega in kakšne so posledice naših dejanj.

Korak 2

Da bi te koncepte oživel in vizualno prikazali naš omejen dostop do končnih virov, sledite preprostim navodilom:

Pokažite učencem jabolko in jim razložite, da jabolko predstavlja zemljo.

Razrežite jabolko na četrtine.

Tri četrtinke odložite na stran.

Postavite vprašanje: Kaj predstavljajo te tri četrtine? (predstavljajo oceane sveta)

Kakšen delež nam ostane in kaj predstavlja? (1/4, predstavlja kopno)

Prerežite četrtino, ki predstavlja kopno, na polovico.

Eno polovico odložite na stran.

Ta delček predstavlja kopno, ki ga človek ne more naseljevati: polarna območja, puščave, močvirja in velike gore.

Kakšen delež nam še ostane? (1/8)

Ta delček predstavlja kopno, kjer ljudje živijo, vendar pa na njem ne pridelujejo nujno tudi hrane.

Razrežite to osminko na 4 dele.

Tri delčke odložite na stran.

Ti delčki predstavljajo območja, ki so preveč kamnita, prehladna, preveč strma ali s prstjo, ki ne omogoča proizvodnje hrane. Ti delčki prav tako predstavljajo območja mest, nakupovalnih centrov, šol, parkov, tovarn, parkirišč in ostalih krajev, kjer ljudje sicer prebivajo, vendar tam ne pridelujejo hrane.

Kolikšen delež nam ostane? (1/32)

Previdno olupite 1/32-ino zemlje.

Ta majčken košček olupka predstavlja površino, tanko zemeljsko skorjo, vrhno plast prsti, od katere smo ljudje odvisni. Globoka je manj kot 1,5 metra. Zaradi erozije in pretiranega izkoriščanja zemlje, je na leto izgubimo 25 milijard ton. Za nastanek 2,5 cm vrhnje plasti prsti je potrebnih 100 let.

Sedaj, ko ste prikazali, kako malo Zemljine površine je primerne za obdelovanje in gojenje hrane, lahko razvijete diskusijo o naraščanju svetovnega prebivalstva, trajnostnem razvoju, problemih ekonomske (ne)razvitosti in izrabe naravnih virov...

Vir: Teaching about Sustainability: Some strategies - Global insights, by Larry Parker and Bayne MacMillan
<http://www.schoolnet.ca/learning/down/nb.nb-insights.en.pdf>

S finančno podporo EU, Ministrstva za zunanje zadeve in Ministrstva za javno upravo. ZA vsebino dokumentov odgovarja društvo Humanitas. Vsebina ne odraža uradnega stališča EU ali Vlade Republike Slovenije.

Svet kot jabolko

Pokažite učencem jabolko in jim razložite, da jabolko predstavlja zemljo. Zdaj bomo pogledali, od kolikšnega dela zemlje je odvisno naše preživetje.

A. Razrežite jabolko na četrtnine.

3/4 = to predstavlja oceane

1/4 = to predstavlja kopno

TRI DELE ODLOŽITE NA STRAN.

B. Prerežite 1/4 jabolka, ki predstavlja kopno, na polovico. Dobimo 2/8.

1/8 = DAMO NA STRAN - to je kopno, ki ga človek ne more naseljevati: polarna območja, puščave, močvirja in velike gore

1/8 = OBDRŽIMO - to je kopno, kjer ljudje živijo, vendar pa na njem **ne pridelujejo nujno** tudi hrane.

C. Razrežite to 1/8 na 4 dele.

TRI DELČKE ODLOŽITE NA STRAN. Ti delčki predstavljajo območja, na katerih ne moremo pridelovati hrane, ker so tla preveč kamnita, prehladna, preveč strma ali s prstjo, ki ne omogoča proizvodnje hrane. Ti delčki prav tako predstavljajo območja mest, nakupovalnih centrov, šol, parkov, tovarn, parkirišč in ostalih krajev, kjer ljudje sicer prebivajo, vendar tam ne pridelujejo hrane.

D. Kolikšen delež nam ostane? 1/32. Previdno olupite 1/32 zemlje.

OLUPEK OBDRŽIMO, OSTALI DEL JABOLKA DAMO NA STRAN.

Ta majčken košček olupka predstavlja površino, tanko zemeljsko skorjo, vrhnjo plast prsti, od katere smo ljudje odvisni. Globoka je manj kot 1,5 metra. Zaradi erozije in pretiranega izkoriščanja zemlje, je na leto izgubimo 25 milijard ton. Za nastanek 2,5 cm vrhnje plasti prsti je potrebnih 100 let.

Sedaj, ko ste prikazali, kako malo Zemljine površine je primerne za obdelovanje in gojenje hrane, lahko razvijete diskusijo o naraščanju svetovnega prebivalstva, trajnostnem razvoju, problemih ekonomske (ne)razvitosti in izrabe naravnih virov...

S finančno podporo EU, Ministrstva za zunanje zadeve in Ministrstva za javno upravo. ZA vsebino dokumentov odgovarja društvo Humanitas. Vsebina ne odraža uradnega stališča EU ali Vlade Republike Slovenije.